

OGGETTIVO HITL

Bon-BOM

2020. október | A Bolyai Önképző Műhely lapja | 10. évfolyam, 1. szám

BOMovie Extra 2.0
2. oldal

A szürettől a borig
5. oldal

Asszonybeszéd
4. oldal

Földrajzi legek
8. oldal

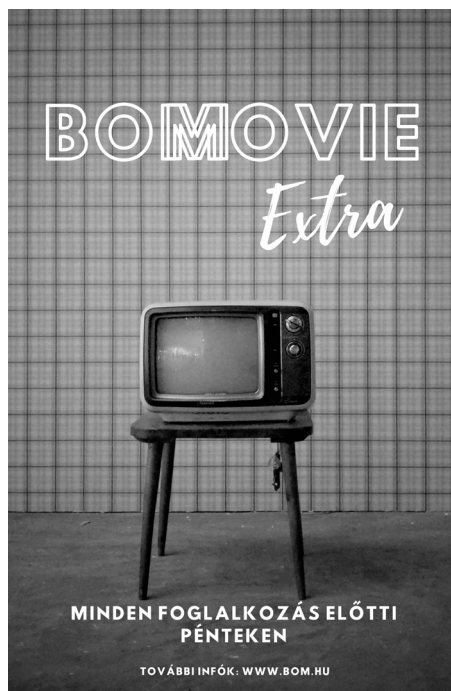

Elindult a második szezon! – BOMovie Extra

Szeptember 18-án elindult a Bolyai Önképző Műhely egyik filmklubja, a BOMovie Extra második évada. Egy kurta első szezon után, ahol mindössze két vetítést tartottunk, a karanténidőszakban a Bon-BOM-ban próbáltuk átültetni home office-ba a minőségi filmezést. A második évad ezzel szemben újra a személyes találkozásoké lesz, ahol motiváció nélküli kiüresedett újságírók és minden hájjal megkent mozigengszterek is velünk tartanak!

Tíz egészestés (játék)filmen és tíz rövidfilmen keresztül a járjuk körbe a modernség hívószavát, bízom benne, alaposan. Szerencsénk van, mivel a filmtörténetben rendelkezésünkre áll egy ún. modernista korszak (Kovács András Bálint nemzetközileg elismert monográfiáját a modernizmusról jó szívvel ajánlom), ami megkönnyíti a tájékozódásunkat. A modernizmus az 50-es évek legvégén jelentkező és egészen a 70-es évek közepéig tartó filmművészeti korszak volt, amely magába foglalta a lengyel, a francia, a magyar, vagy akár az orosz újhullámot is a hatvanas években. Sokunk által ismert alkotók teljes poétikája (a zseniális Andrej Tarkovszkij) is idesorolható, abba az átfogó irányzatba, melyet három szó fog össze: szubjektivitás, reflexió és absztrakció.

Egy több, mint tizenöt éves korszakot reprezentálni igencsak nehéz, de

megpróbálkozunk a lehetetlennel, és olyan filmeket vetítünk, amelyek nem csak a művészfilmekért rajongó közönségnek lehetnek izgalmasak. Az első találkozásunkkor Federico Fellini *Az édes élet* (La Dolce Vita, 1960) című nagyszabású filmjét néztük meg, melyen keresztül láttuk, mi is motiválja a modern hőst: gyakorlatilag semmi. Marcello (Marcello Mastroianni) bejárja a modern (és nyomokban archaizmust tartalmazó) Rómát, de célja nincs, barangol a városban. Az éjszakai életet és a sztárvilág felszínességét ábrázoló film emelte

köztudatba a Trevi-kutat Anita Eckberg megmártózásával, de a paparazzi, mint kifejezés (Paparazzo, a lesifotós) is ebből a filmből származik. Ahogy a beszélgetés során a (teljesen nőkből álló) közönség megjegyezte, a férfi főhőst a női arche-típusok szinte teljes garmadája körbeveszi. Marcello Rómában nőről nőre jár, de végül minden kapcsolatát elveszíti a valódi céljával, hogy író legyen.

Az október másodikai alkalmon egy más aspektusból közelítettük meg a modern fogalmát. Jócskán a modernizmus előtt (valahol annak előzményeként) kialakult egy műfaj, amely tárgyi világában, helyszínében, és hősenek létmódjában is száz százalékosan modern. A gengszterfilm genezise az 1930-as évek legelején – jól körülhatárolható módon – három filmhez kapcsolódik. A három közül is a legkiválóbbat, a *Kis Cézárt* láttuk (Little Caesar, 1931), amely már tartalmazza a műfaj szinte minden elemét, évtizedekkel előre (kis túlzással A keresztapáig) meghatározta a zsánert. Rico (Edward G. Robinson) egy nagyratörő figura, aki a sikerért bármire (rablás, emberölés, miegymás) képes. Vérbeli mozigengszterhez méltón hamar eljut a csúcra, de nem marad sokáig ott. Rico – mai szóval élve – egy igazi *self-made man*, saját erejéből küzd fel magát a ranglétrán. Egy ilyen cselekménynek a modern, az iparosodott, felhőkarcolók szülőhelyéül szolgáló nagyváros a tere, melyet a gengszter minden

lehetőségével használ. A film pedig azt a paradoxont is jól láttatja, hogy a város, ami felemel, a béklyókat is jelenti.

A modernség, a modern, központban a modern emberrel egy rendkívül szerteágazó fogalom. A havi egyszeri vetítéssel irányt kívánunk mutatni a hívószo minél szélesebb körűjárásához művész- és műfaji filmekkel egyaránt. Az általában a foglalkozások előtti pénteken esedékes filmklub következő állomásakor bizonyos szempontból túl is lépünk a kereteinket. November 13-án Ari Folman *A futurologiai kongresszus* című határsértő filmjét nézzük, ami még a játékfilm és animáció közötti határokat sem ismeri el. Népszerűsítsétek a BOMovie Extrát, nem csak a BOM-osok közt! És ami a legfontosabb: gyertek!

Nagy Tibor

Marjane Satrapi: Asszonybeszéd

A BOM első könyvklubjának témája Marjane Satrapi *Persepolis* című képregénye volt, ám a szerzőnek van egy másik, sok tekintetben különböző képregénye is: az *Asszonybeszéd*.

Az *Asszonybeszéd* a nők közös teázásai alkalmával elmondott történetekről szól. Az ilyen teázások alkalmával bensőséges beszélgetéseket hallhatunk, melyekben a nők beszélnek őszintén női témákról: a szüzesség kérdéséről, plasztikai műtétekről, házasságról és akár a hálószobai titkokról is. Egyrésről nagyon érdekes, hiszen ez egy más kultúra, mint amit ismerünk: ami nálunk egyféle módon történik, vagy egyféle alapvető viselkedési kultúra jellemzi, az Iránban teljes más-hogy van. Más kultúra, az eltérés elsőre ilyen bensőséges környezetben nagyon erősnek tűnhet. Ám pusztán csak a problémák említése is sokkal több érzelmet szabadít fel, hiszen ez is mutatja, hogy ott milyen problémakörök mutatkoznak meg (miközben nálunk más a jellemző).

A képregényt viszont valójában azt teszi érdekessé, hogy technikailag a képregény határterületére érkezünk. Nincsenek panelek, nincsenek szövegbuborékok, így a modern képregényes forma nem mutatkozik benne. Csak az arcokat láthatjuk, és mellettük a szöveget, amelyet elbeszélnek. Hasonlít az illusztrált könyvekhez, valójában még-

is közelebb áll a képregényhez a szöveg elrendezése és a rajzolás stílusa miatt.

Ez a kifejezésmód felbontja a megszokott narratív sémát, és egy új réteget ad neki. Egyrésről erősítik a mesei vonalat a kissé szürreális rajzok, a szöveg és a kép összehatása. Azt érezhetjük, hogy ezek az „asszonybeszédék” nem is teljesen valósak, mesék, túlreagált pletykák, melyeknek csak egy része igaz. De igazából nem is fontos, mi igaz belőle, hiszen nem a konkrét történet a lényeg: a mögöttes kultúra, amelyben a nőkkel így bánnak. Itt minden tragédia csak egy a sok közül, és nem az adott személy tragédiája a fontos, hanem hogy létezhetnek ilyen problémák is. Ezt mutatja még a sematikusabb ábrázolásmód is, ahol inkább a korosztályi különbségeket lehet látni, és csak ritkábban a különleges személyiségjegyeket.

Ezzel a képregénnyel bepillantást nyerhetünk a teheráni nők legféltettebb pillanataiba. Egy teázást láthatunk, de valójában azt az összejevetelt, amely során a nők önmagukról és társaikról ejtenek szót. Szociális összejevetel, lelki támasz – ezt adja a teázás. A képregény pedig egy tőlünk igen távoli mesét mutat meg. Érdeemes figyelni a képregényre, nagyon különleges mind formai, mind tartalmi szempontból.

Telek Zsuzsa

Érik a szőlő, hajlik a vessző... – a szürettől a borokig

A magyar népi világban az aratáshoz hasonló jelentőséggel bírt a szüretelés. A hozzá kötődő hagyományokban is sok közös vonást hordoz a búza betakarításával. Ez az esemény azonban már a munka kezdetétől egészen a szüreti bálig nagy mulatságnak számított. A 16–17. században a szüret idejére a törvénykezést is beszüntették, hiszen igazi ünnep volt ez a nap.

A szüret kezdete – területtől és szőlőfajtától függően – valamikor szeptember utolsó napjai és október vége közé esett, de mindig egy jeles napon álltak neki a munkának (Szent Mihály, Terézia, Orsolya vagy Simon-Júdás napja). A jó borhoz nagyon fontos, hogy eltalálják a megfelelő érettségi szintet, így nem bízták a véletlenre a szüretelés időpontját.

Amikor a szüretelő sokaság kiért a szőlőhegyre, hangos ricsajozásba kezdett, ütögették a hordókat, kiáltoztak. A zajkeltéssel az volt a céljuk, hogy elűzzék a rossz szellemeket. Maga a munka csak ezután kezdődhetett el, azonban ekkor sem voltak sokkal csendesebbek, hiszen zenével, énekszóval kísérték a szüretelést.

A betakarításnak az aratáshoz hasonlóan megvolt a maga munkamegosztása. A *szedők* feladatát asszonyok és leányok látták el. Őket követték a férfiak, a *puttyosok*, akik a levágott fürtöket gyűjtötték zsákjukba, majd a taposókádba öntötték. A szorgosan dolgozó emberek között sétálva zenészek biztosították a vidám hangulatot. Szintén az aratásra emlékeztető módon szokás volt, hogy a földekre érkező uraságot fürtös hajtás-

sal megköötzték. A szüret vége felé pedig nekiláttak a *szőlőkoszorú* elkészítésének, amit mezei virágokkal is díszítettek.

Miután az összes gyümölcsöt leszedték, tovább folytatódhatott a mulatság a *szüreti bállal*, ahol a mustot is megkóstolták. Vidám, tarka tömeg vonult végig a falu utcáin, élükön a *koszorúvivővel*, akit, ahogy az aratáskor, ekkor is szokás volt leönteni vízzel, hogy ne hiányozzon az eső a következő évi termésnek. A menetben érdekes módon sokszor feltűntek farsangot idéző maszkos alakok is. A tömeg megválasztotta továbbá a *bíró*t és a *bírónét*, akik kocsin utaztak végig a falun. Őket kísérte két *pandúr*, két *kisbíró*, két *cigány*, a *csőszlányok* és a *csőszlegények*. A cigánynak öltözött emberek feladata volt a mókázás, a többiek szórakoztatása. A díszes sokaság elvonult a bálteremig, melyet szőlővel díszítettek, és a koszorút is felakasztották egy központi helyre. A bál estéjén hagyomány volt, hogy többen próbáltak egy pár szem szőlőt elcsenni a koszorúból, amit azonban a csőszök „szigorúan” őriztek, így a rablókra bírság várt. (Persze csak játékosan.) Emellett a mulatság elengedhetetlen résztvevője volt a *borkirály* is, mely címet a bált rendező gazda kapta meg. A szüreti bállok fontos mozzanata, hogy csak azok a lányok mehettek el, akiket a legények elhívtak, így ez az ünnep a párválasztás szempontjából is jelentős esemény volt a falu életében.

De ne feledkezzünk meg a szüret lényegéről, a borról sem! A gyümölcsök

begyűjtésétől még hosszú út vezet az igazán jó bor elkészültéig. A szőlő feldolgozását a szemek összezúzásával kezdik, amit régen fabunkókkal végeztek. Ha ez megvan, következhet a *mustnyerés*, amit hagyományosan taposva préseléssel értek el, a különböző gépek csak később jelentek meg. A mustot ezután fahordókba töltik, ahol először spontán erjedés során a folyadékban lévő élesztőgombák megkezdik a mustot borrá alakítani.

Ennek hátterében az áll, hogy egyes élőlények lebontó anyagcseréjük során szénhidrátok égetésével igyekeznek energiához jutni saját életfolyamataik fenntartásához. Oxigénszegény környezetben azonban a cukrokat nem tudják tökéletesen elégetni szén-dioxiddá, ami energetikailag a legkedvezőbb lenne számukra. Ilyenkor áttérnek az erjesztésre, tehát a cukrokat nem égetik el maradéktalanul, hanem kevés szén-dioxid mellett etanol (egyfajta alkohol) is keletkezik, így a gomba, ha ugyan kisebb mértékben is, de oxigén híján is némi energiához tud jutni. Ezek az élőlények tehát teljesen önös érdekből, saját maguk életben tartásának velejárójaként termelik az alkoholt. Nem a mi jókedvünk fokozására teszik mindezt, de örülünk neki, hogy ezen tulajdonságukat ilyen jól ki tudjuk használni.

Felmerülhet a kérdés: mégis honnan kerülnek bele ezek az élesztők a borkuba? Ennek többféle módzata lehetséges, alapvetően már a gyümölccsel együtt érkeznek. A mikrobák megtele-

pedhetnek a szőlő felszínén, a talajban, de bekerülhetnek a szél vagy rovarok útján is. Ezt a spontán erjedést manapság már felválthatja az úgynevezett irányított erjedés, amely során az ember oltja be fájlesztőkkel (pl. sörélesztő) a mustot, melyek átveszik az erjesztés folyamatát az eredeti gombáktól. Akárhogy is, egy idő után a borokat *lefejtik*, tehát leöntik a hordó alján összegyűlt, elhalt mikrobákat tartalmazó üledékről (*seprő*). Ez egy igen jelentős mozzanat, még maga a szüret szó is eredetileg a 'szűr' igéből alakult ki, amely a munkának pontosan ezen lépésére, a bor szűrésére, lefejtésére utal. Ezt a lépést többször is megismételhetik, utána már csak

némi érlelés és a palackozás van hátra, és fogyaszthatók is a borok.

A szőlő termesztésének és a bor készítésének hagyománya már évezredek óta szerves részét képezi a különböző népek kultúrájának. Egyes kutatások szerint a Kaukázusban már nyolcezer évvel ezelőtt foglalkoztak szőlőtermesztéssel borkészítés céljából. A szüret ettől kezdve egészen a mai napig fontos eseménynek számít. Ország- és világszerte rendeznek minden ősszel hagyományos vagy éppen modernebb formában szüreti mulatságokat és borfesztiválokat, hogy elkészítsék és megünnepeljék az isteni nedűt.

Rácz Dorottya

Felhasznált források:

Magyar néprajz VII. kötet- Népszokás, néphit, népi vallásosság - Akadémiai Kiadó, Budapest 1988-2002

Magyar néprajzi lexikon - Akadémiai Kiadó, Budapest 1977-1982

https://www.boraszportal.hu/borvilag/szureti_hagyomanyok-472

<https://www.torzsasztal.com/borismereti-tanfolyam-3-hagyomanyos-borkeszites.html>

Magyarország földrajzi legei

A járvány miatt a nyári időszakban megszaporodtak a hazai turizmust támogató és népszerűsítő reklámok a médiában. A képek az általános turisztikai célokon nem léptek túl, de sok konkrétumot sem tartalmaztak. A magyar emberek nagy része természetesen legszívesebben a Balatont és más vízparti helyeket keresett fel a nyáron, de rejlik ennél több is hazánkban. A most következőkben szeretném Magyarország természetföldrajzi legeit bemutatni, amelyeket érdemes felkeresni – nem csak nyáron –, és legtöbbünk csak a nyolcadik osztály földrajzóráján halott (ha halott) ezekről.

„Egyszer fent, egyszer lent, mint a lift ez így megy”

Kezdjük is a magasságokkal! Az ország nagy része (84%) 200 méter tengerszint feletti magasság alatt található, és csak 2%-a 400 m felett (Európa átlagmagassága 340 méter). Magyarország legmagasabb pontja a déli irányban kibillent vulkanikus Mátra hegységében található, az 1015 méter magas Kékes-csúcsban. Jól lehet ez a legmagasabb pont, a Bükk-hegység hordozza a legtöbb 900 méter feletti csúcsot, a legnagyobb átlagmagasságú tájnak az számít.

Hazánk legalacsonyabb pontja Szeged környékén található. A legnap sü-

töttebb térségben 2007-ig Tiszaszigeten találhattuk a legmélyebb pontot, újabb geodéziai mérések alapján azonban ez egy méterrel magasabb, az értéken azonban nem változtatva Gyálarét 75 méteres magasságával, Szeged központjától hat kilométerre található hazánk legmélyebb pontja. Ha jól belegondolunk, innen a Tiszának a Dunáig már nem kell sok utat megtennie, hazánktól és a Kárpát-medencétől alig 70 méteres eséssel kell számolnunk – pedig Európa egyik leghosszabb folyója még 1000 kilométert tesz meg a Fekete-tengerig.

A lábunk alatt

Hegységeink anyagát jórészt üledékes kőzetek adják. Természeti szépségükhöz és értékükhöz ezért hozzátartoznak a különféle barlangok. Sok szép és különleges barlanggal büszkélkedhetünk, a legismertebb az Aggteleki-karszt területén található Baradla-barlang a csodálatos cseppköveivel. A leghosszabb feltárt barlangrendszerünk a főváros területén található: a Pálvölgyi – Mátyás-hegyi-barlangrendszer a maga 31 kilométeres hosszával. Természetesen a nagy részét csak speciális barlangász felszereléssel és képzettséggel lehet bejárni, de a nagyközönség előtt is nyitva áll egy 500 méteres szakasz, érdekes állatformájú cseppköveivel és denevérekkel.

A földalatti mélyedéseket azonban nemcsak hosszukkal jellemezhetjük, hanem mélységükkel is. Legmélyebb barlangunk a 253 méteres István-lápai-barlang a Bükk-hegységben. A víznyelő eredetileg nem volt látható, barlangász expedíciók tárták fel félelmetes mélységét.

Zuhatok

Igaz a Niagarához képest nem tűnik nagy mutatványnak, így talán túlzás itthon zuhatagoknak nevezni vizeséseket. A természetes körülmények között létrejött vizesések között két első helyet is hirdetnünk kell. A Mátrában, Parádfürdőtől nem messze található Ilona-völgyi vizesés 11 méteres magasságával szerezte meg magának az egyik aranyérmet. A vízhozamának ingadozása miatt érdemes ősszel felkeresni, mivel nyáron előfordulhat, hogy akár ki is apadhat. Ha a szintkülönbséget és az esési szöget nem vesszük túl szigorúan, akkor a Visegrádi-hegységben található Ördögmalom-vizesés 25 méteres hosszával szintén megérdemli a dobogó legfelső fokát. Visegrádról 2,5 kilométeres távolságban található, egy könnyebb túrát megejtve elérhető.

Ahogy az ember egyre inkább igyekezett uralma alá hajtani környezetét, mesterségesen is került kialakításra zuhatagunk. Így jöhetett létre Lillafüreden a Hámori-tó kialakításakor a Szinva-patak eltereléséből a 20 méter magas

zuhatag. A Palotaszálló függőkertjéből megcsodálható József Attila szobrának társaságában, vagy lejjebb ereszkedve a vízfátyol mögé is kerülhetünk. Télen is különleges látványt nyújt, elég hideg időjárás esetén ugyanis megfagy a zuhatag.

„A víz szalad”

Ha már folyóvizekről van szó, akkor jöjjenek a méretesebb példányok! Magyarország a Kárpát-medence közepén a trianoni békediktátum után jelentős folyóvizeitől fosztatott meg. Ha az ország területén leghosszabban végighaladó folyót keressük, akkor a Tisza a nyertes: teljes hosszából (977 km) 597 kilométert tesz meg nálunk. A leghosszabb folyó azonban – ami Magyarországon ered és végigfolyik – a Zagyva a maga 179 kilométerével. Salgótarján-tól északra a Karancs–Medves vidékén találjuk forrásait, a Cserhát és Mátrát elválasztó vízfolyásként, majd a Jászság egyes vizeit összegyűjtve éri el Szolnoknál a Tiszát.

A víz marad is

Nyugalmasabb vizekre evezünk most. A legnagyobb természetes tavunk – egyben Közép-Európáé is – a Balaton, a maga 598 km² területével. (Összehasonlításképp: Európa legnagyobb tava az oroszországi Ladoga-tó 18 135 km², háromszor nagyobb vízfelület.) Hossza

77 km, átlagos szélessége 3 km és vízmélysége 3 méter. Kialakulása a harmadidőszak végén, a negyedidőszak elején ment végbe több kisebb medence összekapcsolódásával. Legnagyobb táplálója a Zala folyó, levezetője pedig a mesterségesen kialakított Sió-csatorna, mellyel már a római időkben is próbálkoztak. Kis víztömegének köszönhetően gyorsan követi a hőmérsékletjárását, így a nyári időszakban kifejezetten meleg vízű, így közkedvelt nemcsak a magyar, hanem a közeli országok turistái számára is. Rengeteg környékbeli látnivalója nem csak a fürdőzni vágyókat tudja kiszolgálni.

Az ember alkotta állóvizekben sincs hiány országunkban. Ezek közül kettőt emelhetünk ki méretük alapján. Területe szerint az első a lánykori nevén a Kiskörei-víztározót, azaz Tisza-tavat

illeti meg 127 km²-ével. A mesterségesen kialakított állóvíz ma már sok pihenni vágyó turistát vonz. Poroszlón a Tisza-tavi Ökocentrum igyekszik a tiszai növény- és állatvilágot részletesen is a látogatók elé tárni.

A tavak világában talán szokatlan lehet a hosszúság alapján is győztest hirdetni, de az elsőség ebből a szempontból – a mesterséges kategóriában – a 8 km hosszú Somogy megyei Deseda-tavat illeti, amely Kaposvártól északra helyezkedik el. Záportározónak épült még az 1970-es évek végén, mára a dunántúli kikapcsolódási lehetőségek egyike: körbeciklizhető természetközeli tájként áll, a Fekete István Látogatóközpont pedig az öntésterületek (berkek) és a regényei világát idézi fel az érdeklődők számára.

Zimankó és kánikula

Utolsó témakörünk: a hőmérsékleti szélsőségek hazánkban. Ha az abszolút leghidegebb értéket és helyet keressük, akkor vissza kell utaznunk egy kicsit az időben. 1889 óta, mióta az OMSZ hivatalosan is jegyzi az időjárási tényezőket, a leghidegebbet 1940. február 16-án Görömbölytapolcán mérték: $-35\text{ }^{\circ}\text{C}$ -ot. Ha azonban egész évben jól bírjuk a hideget, akkor jó választás a Nógrád megyei Zabar község, ahol rendre dőlnek meg a napi hideg rekordok: télen gyakori a $-25\text{ }^{\circ}\text{C}$, és nyáron, augusztusban sem ritkák az $5\text{ }^{\circ}\text{C}$ körüli reggelek. A növénytermesztés ilyen körülmények között ezért eléggé korlátozott, a paradicsom már biztosan nem érik be.

A meleget kedvelők számára jobb választás az ország déli része. A legforróbb hőmérsékleti értékeket 2007-ben Kiskunhalason mérték: $41,9\text{ }^{\circ}\text{C}$ -ot. A középhőmérséklet alapján vissza kell térnünk a cikk elején említett Gyálarét-hez és Szegedhez, ha szeretjük a korai tavaszokat, hosszú őszeit, és a nyári kánikulát is jól viseljük.

Elég nagy utat tettünk meg pozitív és negatív irányban, keletre és nyugatra, északra és délre, különféle dimenziók alapján az ország területén. Remélhetőleg sikerült egyes területekért felkelteni az érdeklődést, egyes tanulatokat felfrissíteni vagy újakat tanulni.

Szerémi Kristóf

Impresszum

Szerkeszti: Herbst Rebeka

Munkatársak: Nagy Tibor, Rácz Dorottya, Szerémi Kristóf, Telek Zsuzsa

Korrektor: Nagy Andrea Flóra

Tördelő: Herbst Rebeka

A borító a www.unsplash.com webhelyről származik.

Szerkesztőség: 1148 Budapest, Örs vezér tér 11. fszt. 1.

E-mail: bom@e-nyelv.hu

Honlap (korábbi számokkal): www.bolyaimuhely.hu

Alapítva 2011-ben.

A Bon-BOM című lapot a Médiahatóság 2012 októberében nyilvántartásba vette.

Megjelenik 2020-ban a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.

Tóth Krisztina: Kelet-európai triptichon

I.

Nevünket mondja a hangosbemondó
és mi felpattanunk. Nevünket
rosszul írják és rosszul ejtik,
de mi készségesen mosolygunk.
A szállodákból elhozzuk a szappant,
az állomásra túl korán megyünk.
Nehéz bőrönddel, bő nadrágban
mindenütt ténfereg egy honfitársunk.
Velünk mennek a vonatok rossz irányba,
és ha fizetünk, szétgurul az apró.

Határainkon félünk, azokon túl
eltévedünk, de felismerjük egymást.
Felismerjük a világ túlfelén is
a lámpaláztól átizzadt ruhát.
Alattunk áll meg a mozgólépcső, szakad le
a teli szatyrok füle, és mikor
távoznak, megszólal a riasztó.
Bőrünk alatt, mint egy sugárzó ékszer
ott a bűntudat mikrochipje.

II.

Tudom, hol laksz, ismerem azt a várost.
Ismerem azt a fekete vízesést.
Anyád a tetőre járt napozni,
nyáron a bányatóban fürödtetek.
Ismerem azt a láb nélküli embert
aki a kapualjban lakik,
ismerem azt az országot, ismerem
vonatait, sírását, klór egét,
savas esőit, lassú havazását,
túlöltöztetett, sápadt csecsemőit.

Tudom, hol laksz. Hiába élsz akárhol,
csonkolt akácok szegélyezte út
kísér álmodban, hogyha hazagondolsz.
Ünnep múltán, mikor mint túl nehéz
halottat, lábánál fogva vonszolják a fát,
megállsz, nézed, ahogy többihez lökik.
Tudom, mit látsz. Emberi testek kusza
halmát
kinyújtott, sárga karjukon egy-egy
ottfelejtett ékszerrel: kék-arany
kifosztott szaloncukorpapírral.

III.

A nevem Alina Moldova.
Kelet-Európából jöttem,
magasságom 170 centiméter,
várható életkorom 56 év.
Fogaimban amalgámtömést,
szívemben öröklött szorongást hordok.
Angolomat nem értik,
franciámat nem értik,
akcentus nélkül
csak a félelem nyelvét beszélem.

A nevem Alina Moldova.
Szívbillentyűm őrizetlen sorompó,
ereimben mérgek keringnek,
várható életkorom 56 év.
Tíz éves fiamat elbírom,
szerzek lisztet, mozgó vonatra szálllok.
Megüthetsz, rázogathatsz,
csak a fülbevalóm zörög,
mint levált alkatrész
a még forgó motorban.